

I detta nummer av Smittnytt, som är det första för i år, presenteras årsstatistiken för anmälningspliktiga sjukdomar enligt smittskyddslagen 2022. Vi ger också en uppdatering av läget för covid-19, influensa och RS-virus samt tipsar om hur du använder säkra meddelanden för att skicka mejl med känslig information till smittskyddet och regionens STI-smittspårare. Slutligen tackar vi vår förra smittskyddsläkare Hans Boman för hans värv.

Covid-19

Pandemin är nu inne på sitt tredje år, men livet har alltmer återgått till det normala – först i samhället och nu också i vården. Covid-19 är en ny sjukdom som vi får lära oss leva med och hantera, som det verkar, på ungefär samma sätt som säsongsinfluensan. Provtagningen av vårdpersonal upphörde i regionen den 20 februari i år. Provtagning görs nu enbart på medicinsk indikation, dvs. när provtagning har betydelse för handläggning av en patient med symtom, eller när provresultat har vårdhygieniska implikationer, se den uppdaterade provtagningsindikationen för covid-19: <https://intranat.rvn.se/globalassets/platina/592582>. Smittspårningsplikten för covid-19 inom vård och omsorg upphörde den 15 mars. Den senaste månaden har antalet diagnosticerade fall av covid-19 varierat mellan nio och 24 fall per vecka. Fortfarande vårdas dock drygt en handfull patienter inneliggande på sjukhus med påvisad covid-19-infektion.

Diagram 1. Antal diagnosticerade fall av covid-19 per vecka från vecka 13, 2020 till vecka 11, 2023. Källa: Cognos.

Influensa

Influensafallen toppade vid årsskiftet. Under säsongen har vi haft rekordmånga fall av influensa, vilket delvis är en effekt av en kraftigt ökad provtagning. I början av säsongen dominerade influensa A, men influensa B har nu tagit över alltmer och utgjorde 70% av fallen vecka 11.

Vaccinationskampanjen mot influensa denna säsong nådde tyvärr inte samma goda resultat som föregående säsong. Endast 56% av regionens invånare över 65 år valde att vaccinera sig, jämfört med 68% säsongen 2021–2022. WHO:s mål är att 75% i denna åldersgrupp vaccinerar sig årligen. Minskad draghjälp av samtidig covid-19-vaccination, vaccinationströtthet, avsaknad av drop-in-vaccinationer och färre utbudspunkter för vaccination i och med att särskilda vaccinationsenheter tagit över vaccinationer från hälso- och vårdcentraler, kan vara förklaringar till den relativt låga vaccinationstäckningen.

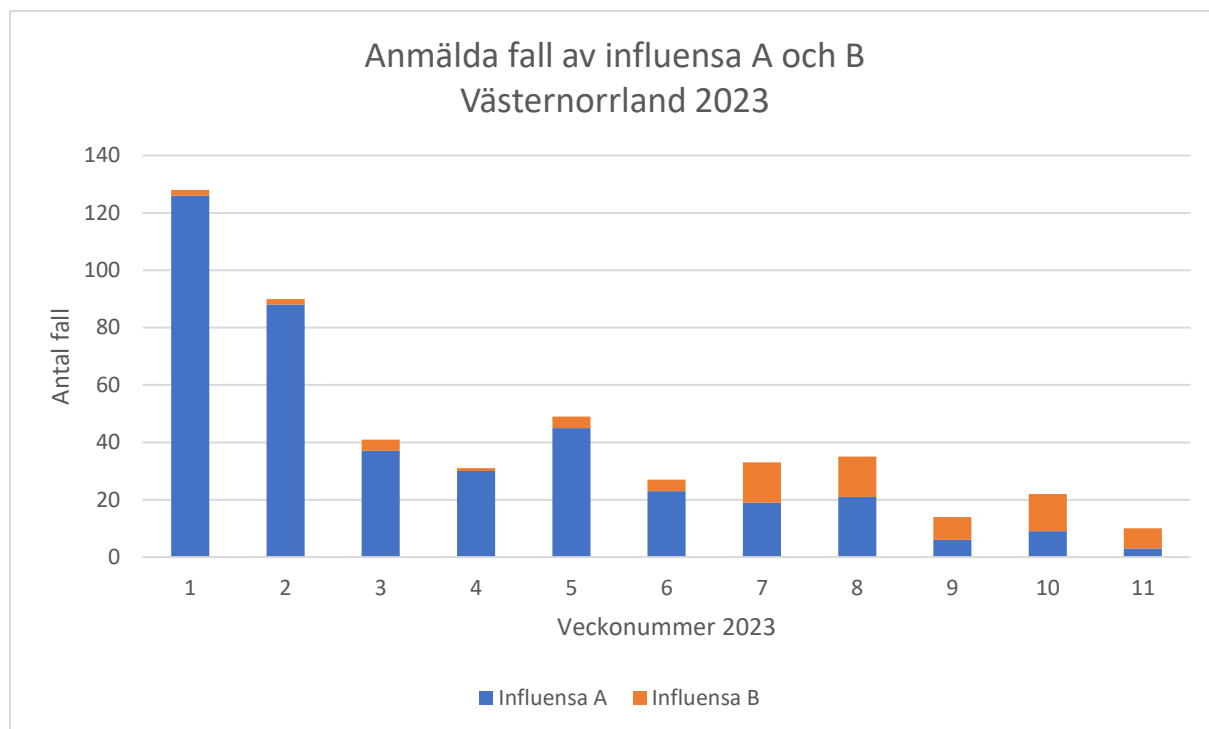

Diagram 2. Antal anmälda fall av influensa A och B per vecka i Region Västernorrland hittills under 2023. Källa: SmiNet.

RS-virus

Även antalet diagnostiserade fall av RS-virus toppade vid årsskiftet och låg sedan på en relativt stabil platå mellan vecka 2 och 7, för att sedan börja sjunka ordentligt. Även här ligger en kraftigt ökad provtagning bakom det stora antalet diagnostiserade fall i år. Många som provtagits för symtom förenliga med covid-19 har i stället visat sig vara positiva för RS-virus. Hos små barn under ett år som löper störst risk att bli allvarligt sjuka av RS-virus har antalet fall varierat mellan två och som mest elva per vecka.

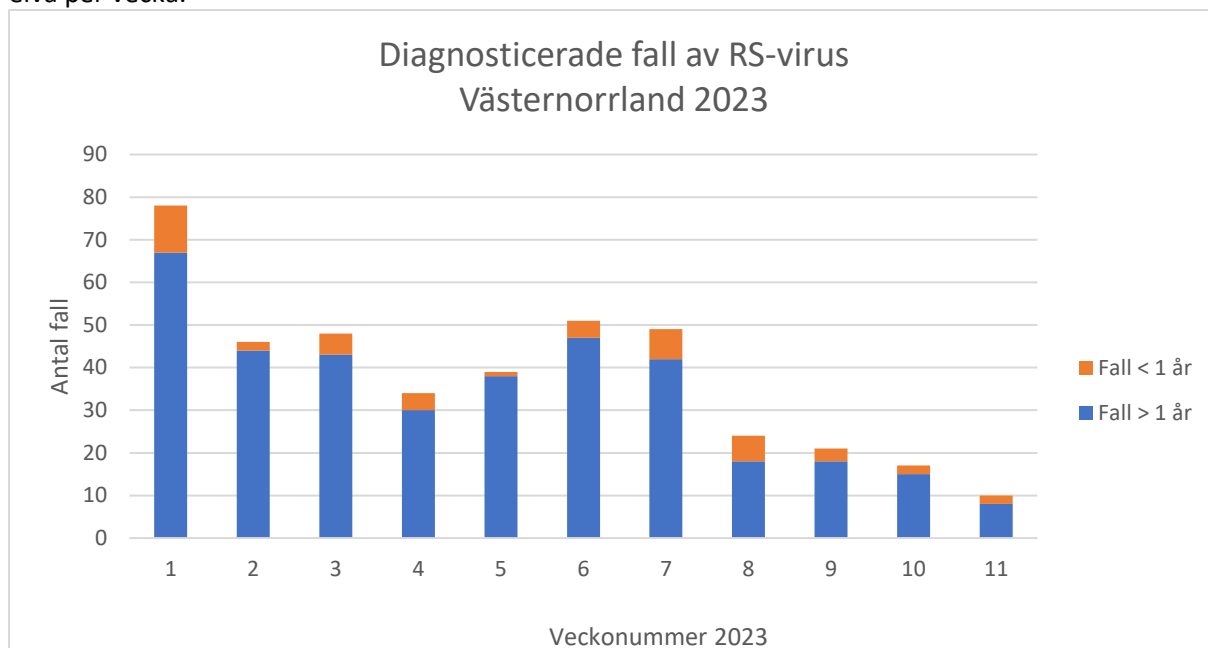

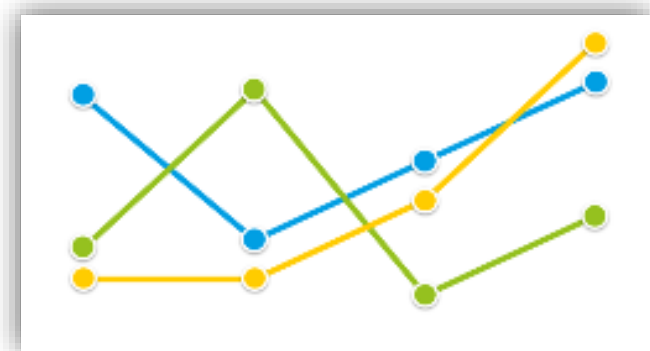
Diagram 3. Antal diagnostiserade fall av RS-virus per vecka i Region Västernorrland hittills under 2023. Källa: SmiNet.

Statistik för år 2022 från Smittskydd Västernorrland

Här kommer några sammanfattande ord om den årliga statistiken från Smittskydd Västernorrland. Texten är uppdelad på viktiga händelser under året och siffror som kan vara intressanta att titta närmare på. Det har inte varit så stora förändringar i antalet anmälda fall över lag för 2022 jämfört med 2021.

All data återfinns sammanställda på Smittskydd Västernorrlands sidor på vårdgivarwebben:

[Årsstatistik Smittskydd Västernorrland](#)

Av den sexuellt överförbara sjukdomen **klamydia** anmäldes 847 fall 2022, där vi återigen ser att åldrarna 15–24 år är där smittspridningen sker som mest. Här nedan presenteras i diagram 4 de tre senaste åren, där trenden per åldersgrupp är liknande år efter år. År 2021 anmäldes något färre fall, vilket kanske kan förklaras med restriktioner under pandemin. Klamydia fortsätter vara en infektion där smittöverföringen till stor del sker i Sverige (91 % 2022). Provtagning för klamydia och gonorré kan göras i Region Västernorrland både via en klinik och egen provtagning (EP) via 1177.se e-tjänst. Fördelningen av provtagningen presenteras i diagram 5 nedan.

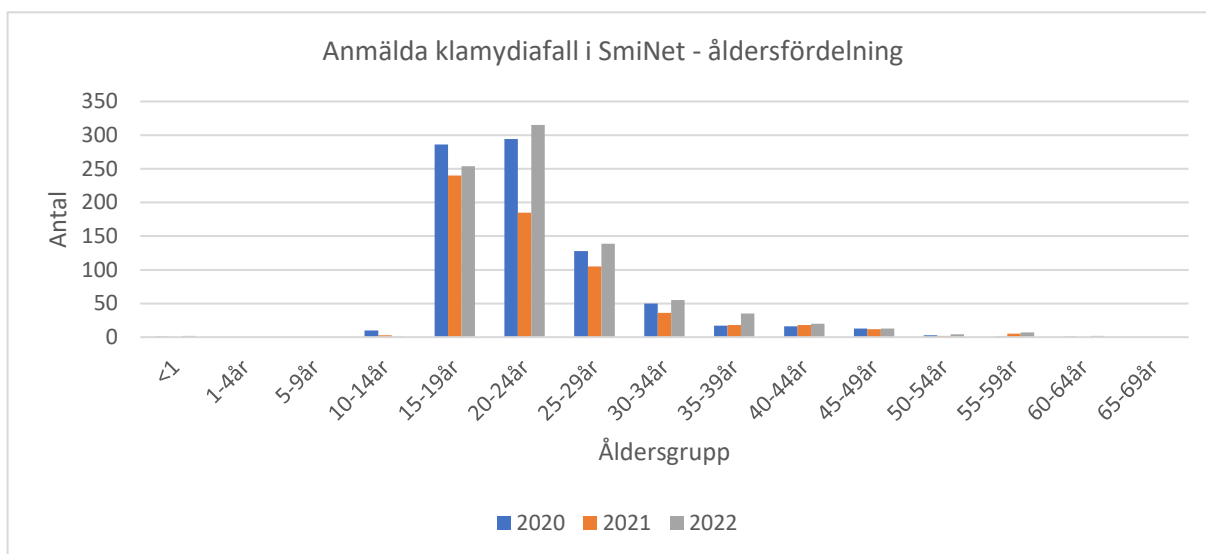

Diagram 4

Källa: SmiNet

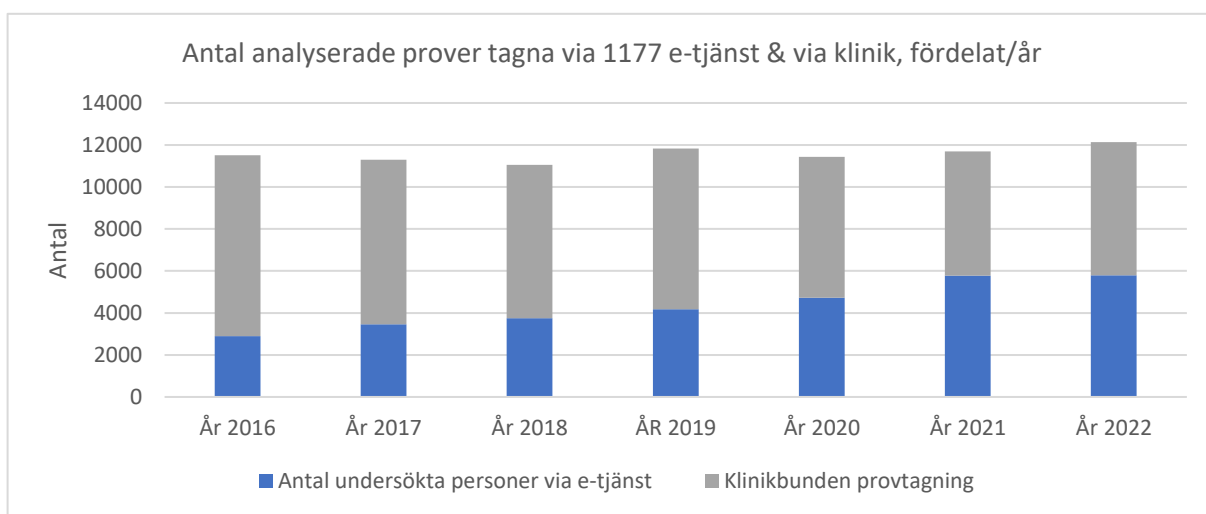

Diagram 5

Källa: Laboratoriemedicin RVN

En annan sexuellt överförbar sjukdom är **gonorré**. Här ses en ökning av antalet fall i Västernorrland där det 2022 diagnostiserades 23 fall. Västernorrland har under pandemin haft ett lågt antal fall med åtta fall per år och dessförinnan, år 2019, sågs betydligt fler fall där 33 fall diagnostiserades. Diagram 6 nedan visar hur antalet fall varierat under de senaste sju åren.

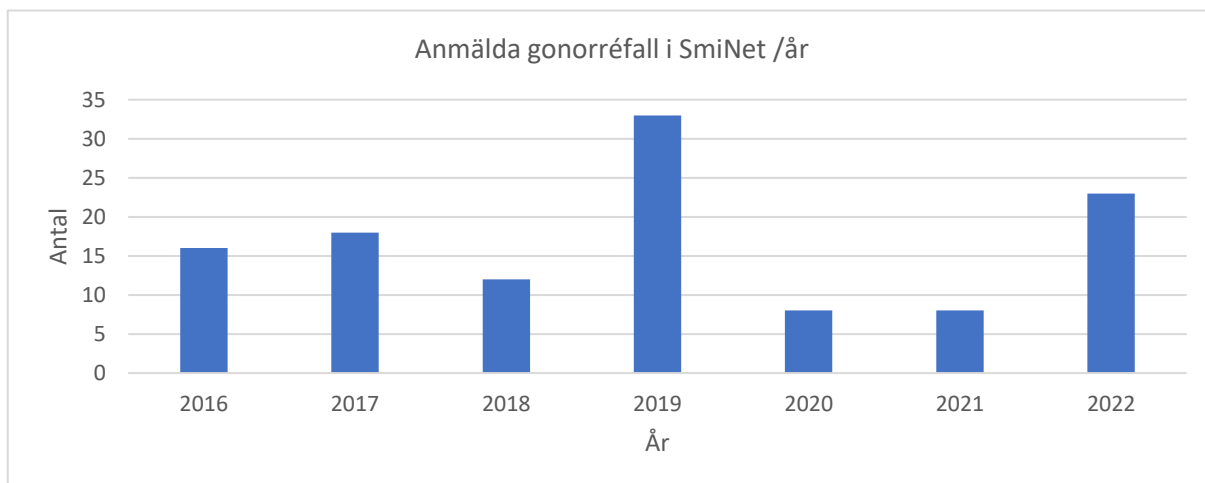

Diagram 6

Källa: SmiNet

En av de anmälningspliktiga barnsjukdomarna är **kikhosta** (*Bordetella pertussis*) och där fick vi oss en helt ny erfarenhet 2022. Inga fall konstaterades i Västernorrland och det är något som vi aldrig varit med om tidigare. Det har varit en nedåtgående trend åren efter 2019, då vi hade en topp med 62 fall.

Hepatit A är en anmälningspliktig, allmänfarlig och smittspårningspliktig sjukdom. Misstänkta inhemska utbrott av hepatit A rapporteras till miljökontoret i respektive kommun och ett samarbete kring utredningen finns mellan smittskydd och miljöinspektör.

I Västernorrland har vi de senaste åren haft något enstaka fall per år och så även 2022. Diagnosen upptäcktes i 3 fall 2022, två av fallen var epidemiologiskt kopplade till varandra och typningsresultat av hepatit A-stammen talade för att frysta bär var smittkällan till indexfallet. Indexfallet gav upphov till ett sekundärfall inom hushållet. Det tredje fallet bedöms vara ett falskt positivt prov, då klinisk bild förenlig med hepatit A saknades.

Sorkfeber (Nephropathia epidemica) är en infektion som sprids till människa från infekterade skogssorkar. Människor smittas oftast genom att andas in viruset och kan smittas till exempel vid krattnings, hantering av ved, städning av källare, förråd, lador och liknande. För sjukdomen sorkfeber ses cykliska toppar med tre till fyra års mellanrum. Mer information kan läsas på Folkhälsomyndighetens webbplats: [Folkhälsomyndigheten - Sorkfeber](#)

Antalet fall i Västernorrland 2022 var 89 och det är en liten ökning jämfört med 2021 då den totala siffran stannade på 82. Fallen 2022 fördelat på kön var 32 kvinnor och 57 män. Diagram 7 presenterar anmälda fall per år sedan 2012 och där det framgår att det nu varit två år i rad med ett högt antal fall.

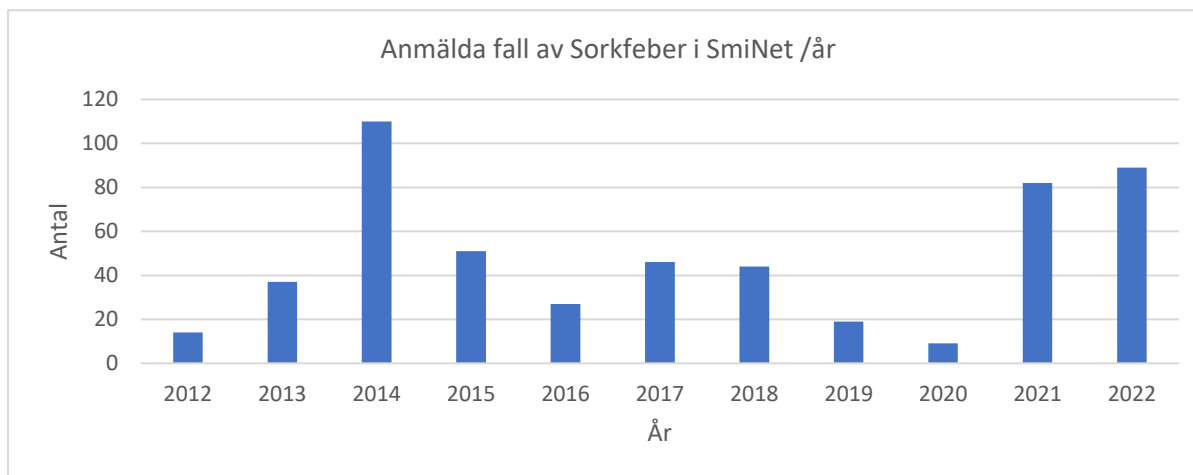

Diagram 7

Källa: SmiNet

Salmonellainfektion, 24 fall

De anmälda fallen i Västernorrland var tio kvinnor och 14 män där åldersspannet var 3–79 år. Tolv personer var smittade i Sverige. Tolv personer var smittad utomlands. Tre nationella utbrott av Salmonella inträffade hösten 2022. Det första var orsakat av Salmonella Typhimurium där 102 personer från 20 regioner insjuknade. Två personer från Västernorrland tillhörde utbrottet. Ruccola och salladsblandningar där ruccola möjligen ingick var den troligaste smittkällan. Det andra utbrottet var orsakat av Salmonella Agona, där 35 personer från 13 regioner insjuknade. En person från Västernorrland tillhörde utbrottet och spansk gurka bedömdes vara den troligaste smittkällan. Salmonella Enteritidis orsakade det tredje utbrottet, där 79 personer från 16 olika regioner insjuknade, varav en person från Västernorrland. Förekomst av Salmonella Enteritidis i produktionsmiljön hos äggproducenter orsakade utbrottet.

Infektion med Cryptosporidium, 27 fall

De anmälda fallen i Västernorrland var 18 kvinnor och nio män, i åldern 0–59 år. 21 fall var smittade i Sverige och sex fall var smittade utomlands. Ett nationellt utbrott av Cryptosporidium parvum inträffade hösten 2022, där 101 personer från 13 regioner insjuknade. Fem personer från Västernorrland tillhörde utbrottet. Att ha ätit bland sallad/sallad på påse var en gemensam nämnare för många personer som har insjuknat, men någon definitiv smittkälla kunde aldrig utpekas.

Multiresistenta bakterier

Meticillinresistenta gula stafylokocker (MRSA), 53 fall

De anmälda fallen var 24 kvinnor och 29 män. Sverige har angivits som sannolikt smittland i 34 av fallen, övriga länder rapporterades i åtta av fallen och uppgift saknades i elva av fallen. Antal anmälda fall presenteras i diagram 9.

Enterobacteriaceae som producerar ESBL, 185 fall

Könsfördelningen av fallen var 118 kvinnor och 67 män i åldrarna 0 – 99 år.

Se diagram 9.

ESBL-CARBA producerande enterobacteriaceae, 0 fall

Inga fall 2022. Se diagram 9.

PNSP, pneumokocker med nedsatt känslighet för penicillin G, 2 fall

Se diagram 9.

Vancomycinresistenta enterokocker (VRE), 0 fall

Se diagram 9

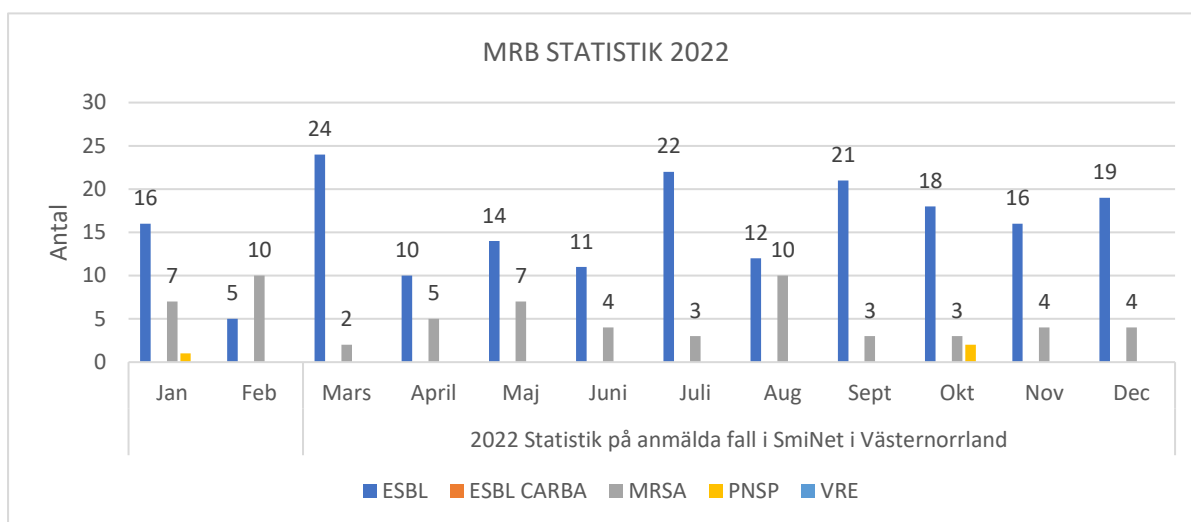

Diagram 9

Källa: SmiNet

TBE-infektion, 2 fall

Ett fall bedöms vara smittat i Timrå kommun och det andra fallet har smittats i Stockholms län. Fallet som smittats i Västerbotten är det andra kända fallet av smitta inom länet någonsin. Det första fallet inträffade 2009 i Örnsköldsviks kommun. I Sverige finns TBE främst i mellersta och södra delen av landet.

Papegojsjuka (psittakos), 1 fall

Ett fall har konstaterats i Västernorrland. Psittakos är en sjukdom som orsakas av bakterien *Chlamydophila psittaci*. Den kan orsaka svår luftvägsinfektion och fåglar utgör reservoaren för smittämnet.

Invasiv infektion med betahemolyserande grupp A-streptokocker (GAS), 8 fall

De anmälda fallen var fem kvinnor och tre män i åldrarna 3 – 88 år. Diagram 10 visar antalet fall av invasiv infektion med GAS de senaste sju åren i Västernorrland.

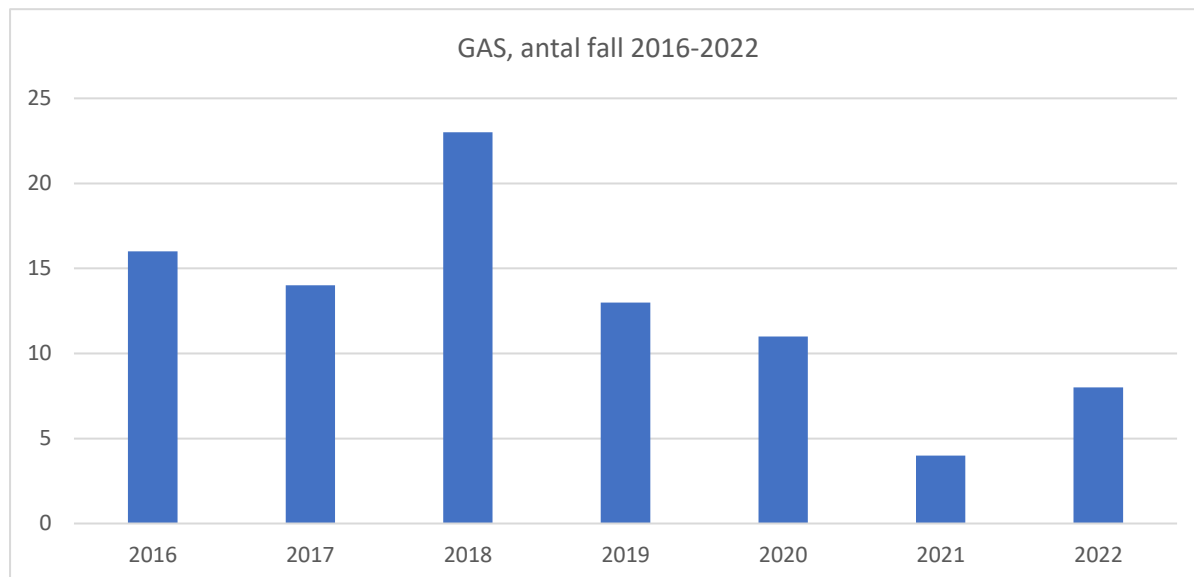

Diagram 10

Källa: SmiNet

Invasiv pneumokockinfektion, 44 fall

De anmälda fallen var i åldrarna 2 – 95 år och 26 personer tillhörde åldersgruppen 65 år och äldre.

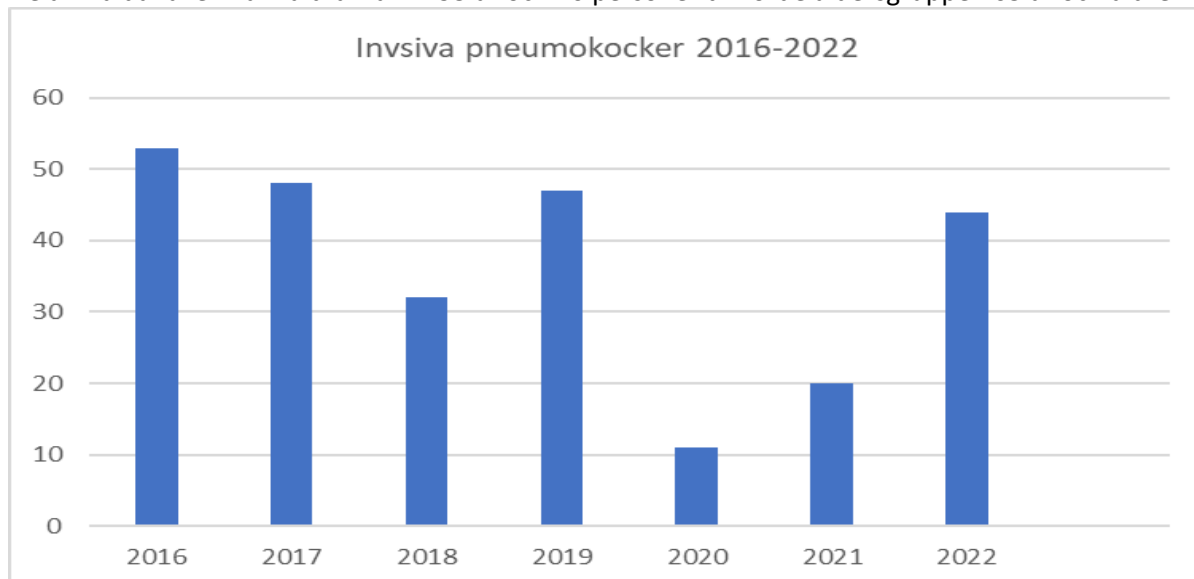

Diagram 11

Källa: SmiNet

Smittspårningsremiss för klamydia- och gonorré

När du som behandlande läkare för klamydia-/gonorrépatienter ska skicka smittspårningsremiss kan du använda ett säkert meddelande (SMT). Om inte SMT kan användas skickas remissen per post.

Säkra meddelanden (SMT och filedrop)

Säkra meddelanden till smittspårare klamydia och gonorré (SMT)

När du skickar personuppgifter eller annan känslig information till smittspårare för klamydia och gonorré ska du skicka informationen i ett säkert meddelande (SMT). Denna filedrop-länk skickas till smittspårarnas funktionsbrevlåda. Använd följande filedrop- länk <https://smt.rvn.se/filedrop/smittsparningklamydia-gonorre>

Bildkälla: Gullspångs kommun

Säkra meddelanden (SMT) till Smittskydd Västernorrland

Smittskydd Västernorrland uppmärksammar vårdgivare och andra myndigheter på att det inte är tillåtet att skicka personuppgifter och annan känslig information via e-post. När denna typ av information ska skickas till Smittskydd används följande filedrop- länk <https://smt.rvn.se/filedrop/Smittskydd>

Mer information från Region Västernorrland om säkra meddelanden hittar du på [Säkra meddelanden \(SMT\)](#) och [Säkra meddelanden till en funktionsbrevlåda - RVN Intranät](#)

Antibiotikarapport 2022 från Strama Västernorrland

Den totala försäljningen av antibiotika på recept fortsatte att öka under 2022 efter en kraftig nedgång under pandemin. Försäljningen för hela året har dock inte nått tillbaka till nivåerna för 2019, före pandemins utbrott. Västernorrland klarar fortfarande det så kallade 250-målet och landade på 234 recept/1000 invånare och år under 2022. [Läs hela årsrapporten från Strama Västernorrland på Stramas webbsidor](#)

Aktuellt i länet

Källa: 1177 Vårdgivaren, Folkhälsomyndigheten, Rikshandboken, Livsmedelsverket

Smittskydd Västernorrland ser fortfarande, sen vinter/tidig vår 2023 en ökad smittspridning av sorkfeber.

Sorkfeber är en infektion som orsakas av Puumalavirus och sprids till människa från infekterade skogssorkar.

Människor smittas oftast genom att andas in viruset. Smittämnet finns i sorkarnas avföring, urin och saliv och viruset kan överleva i dammpartiklar i flera veckor. Människor kan smittas till exempel vid krattning, hantering av ved, sopning av källare, förråd, lador och liknande. Man kan också bli smittad om man får virus på sina händer och sedan får det på slemhinnor i munnen, näsan eller ögonen. Sjukdomen smittar inte mellan människor.

Vanliga symtom är hög feber, muskelvärk, huvudvärk, yrsel, rygg- och magsmärtor. Illamående och kräkning är också vanliga och man kan känna sig väldigt trött och medtagen. Ofta påverkas njurarna och det kan märkas genom att urinmängderna minskar. Mer information hittar du via länken [Sorkfeber - 1177](#)

Sorkfeber omfattas av smittskyddslagen och är anmälningspliktig.

Bildkälla: [SLU - Sveriges lantbruksuniversitet | Externwebben](#)

Badhusfötter (Hot foot-syndrom) är ett tillstånd som i sällsynta fall kan drabba barn efter bad i badhus. **Symtomen** är intensiv smärta, svullnad och rodnad i fotsulorna. Symtomen uppstår kort efter besök i badhus, ofta inom ett dygn. Tillståndet är självläkande inom några dygn.

Tillståndet har kopplats ihop med förekomst av bakterien *Pseudomonas aeruginosa* i miljön där den drabbade vistats, men det handlar inte om en infektion, eftersom bakterien nästan aldrig har odlats fram från drabbade personer.

Om det förekommer ett flertal fall (anmärkningsvärd utbredning) av *badhusfötter* kan kommunen bedöma det som en allvarlig smittsam sjukdom och vidta åtgärder enligt miljöbalken 9 kap. 15§.

Smittskyddsläkaren bör dock informeras även om det enbart handlar om enstaka misstänkta fall.

Pseudomonas aeruginosa är varken anmälnings- eller smittspårningspliktig enligt smittskyddslagen.

Textkälla: [Folkhälsomyndigheten](#)

Bildkälla: <https://kreativperiodare.wordpress.com/2020/01/27/var-radd-om-dina-fotter/>

Vi tackar Hans Boman

Hans Boman som varit regionens smittskyddsläkare i 20 år gick i pension den 28 februari. Under hans första tid på smittskyddet fick han hantera beredskapen för viruset SARS-CoV-1, som lyckligtvis aldrig utvecklades till någon pandemi, några år senare kom svininfluensan (A(H1N1)pdm09) som trots allt var en västanfläkt jämfört med den pandemi som han fick ägna sina sista yrkesverksamma år åt. Hans blev ett tryggt och pålitligt stöd för såväl regionens medarbetare som övriga invånare tack vare sitt lugn och sin stora ämneskunskap. Maria Tempé, tidigare biträdande smittskyddsläkare, har efterträtt Hans Boman på posten som regionens smittskyddsläkare.

Hans Boman

Maria Tempé

Vi som arbetar på Smittskydd Västernorrland:

Maria Tempé, smittskyddsläkare	060-13 52 42	maria.tempe@rvn.se
Ulrika Bengtsson, smittskyddssjuksköterska	060-13 52 46	ulrika.bengtsson@rvn.se
Anna Westin, smittskyddssjuksköterska	060-13 52 43	anna.westin@rvn.se
Anna Söderlind, apotekare/Strama	070-191 87 87	anna.soderlind@rvn.se
Jessica Nyman, administratör	060-13 52 41	jessica.nyman@rvn.se